

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

CONCLUSIO SECVNDA.

agnos offerret maculatos & oblationes cæcas, & qd' in grege
uilius erat, non qd' magnope deus curet, uel de uaccis uel uis-
tulis, ut habet Esa. i. sed in animab² hominū. Ideoq; & dicit,
qd' post in omni loco offerret oblatio munda, prius dixerat uo-
cationē Christianę cōmunitatis, quę se Christo offerri & exhi-
bet, sicut prius ipse se met obtulit, hæc p nūc respōdisse uolo.

D. ECKIVS.

In nomine tuo dñe Ihesu Christe, Amen. Breuius quo fieri
ri potest, quia D. Oecolampadius dicit uerba Pauli ad Heb.
adhuc stare. Ita dico & stabunt in perpetuū, sed nouus falsus
intellectus, deo uolēte, pstratus est, de quo me ad notarios
scripta remitto. Et quū Danielis prophetiā induxerā, contra
prædicantē Berneñ. qui mihi non satisfecit, nouā dñs meus
doctor adportat solutionē, prophetiā dicēs iuxta literā intel-
ligi de iuge sacrificio Iudæorū, quod sub Antiocho depositū
fuerat. Hoc est (opinor) scripturas dilacerare, hanc namq;
prophetiā dilectus dñs noster Christus inducit ut adhuc im-
plendā, quō ergo sub rege Antiocho pri^o centū annis potest
impleta fuisse. Credo equidē Christū uera dixisse, ergo & ue-
stra expositio annihilabit. Non accepto illud quum parti ad-
uersæ scripturę quædā inducunt, dicūt tenebrosas & obnu-
bilatas esse, quod aut ipsi adferunt totū & lucidū atq; clarum,
ipsi met hoc dicunt. Ultra quod fidē ait nos facere participes
oblationis Christi, diuus Iacobus dicit. Nā & demones cre-
dunt, in ecclesia melior diuisio meriti Christi est per sancta sa-
cramenta & bona opera, sed hoc aliā cōcerneret materiā iam
non expediendā. Doctor mihi admittit, quod in missa nō sit
nuda memoria, sed adhuc sacrificiū recognoscere nō uult, &
in nullas cōtra illud inducit scripturas, quā ut sanctos docto-
res abducere tentat, quod possessionis missæ incerti essemus.
Breuiter quū mihi imponit cōcludere, heri aliquos sanctos
martyres & doctores enumerauī, qui in opinione sunt catho-
licæ ecclesiæ. Et si dñs meus doctor opinaret unū uel plures
esse

COLLATIO XXXVII.

esse cōtra missæ sacrificiū, offero me ut hoc in scripta redigēs,
 corā dñis meis imponat, extra hoc colloquiū sup hoc loquū
 ruri, ob tedia & caussæ prolongationes uitandas, egoq; illi re
 spondebo, & (ut supra dictū est) obtinebo. Ultra quū uerba
 Lucæ, Hoc facite in meā cōmemorationē, ad oblationē scdm
 ritū Christianæ ecclesiæ traxerat, erga memoriā sinere uult,
 Christiana tamen ecclesia hoc non acceptabit, sed ut euange
 lista narrāt, quod ibi dñs fecerat, panē scilicet benedicēs, gra
 tias agēs, discipulis porrexit, omē hoc ibi conclusum, sicut
 cum agno pascali hodie dictū est ad meā probationem Leuit.
 xxiiij. Facietis hircū lehato, æstimat uerbulū non absolute &
 nude dictū. Hoc me non angit, satis mihi est sentētiam hanc
 talem esse oportere, sacrificabitis hircū pro peccato uel in ob
 lationē pro peccato. Prolixā illius inductionē de agno pasca
 li, quid circa illud Iudæi cogitarint uel recordati sint, nos non
 angit, agnū em̄ pascalē ea solū de caussa inducimus, quod ob
 ferri solebat & manducari, non offerri in cruce, alio qui fuis
 set melior Iudas. Ideo oportet dñm illis missæ sacrificiū demā
 dasse. Neq; ad caussam facit, quod uerba Christi inducit, cō
 sumatū est, ubi de consumatione loquit scripturarū, de sua
 passione. De zebah se doctor remittit ad post habitos sermo
 nes de hoc, ad quos & ego me remitto. Cum Melchisedeq
 benter caussam coloraret, dicit me bene scire quō in Hebræo
 habeat. Ita dico quia hosiah huffil est de iacet & significat pro
 ferre, quia tñ eo uult abnegare Melchisedeq panē & uinū ob
 tulisse anteq; Abrahe dedisset, nullis hoc literis facere potest.
 Dederunt quoq; & Iudæi hunc intellectū cōtra Christianos,
 quem nunc doctoris frater in Christo Zwinglius exportat,
 Melchisedeq scilicet, Abrahe ut bellatori panē & uinū in ci
 bum protulisse, uiris em̄ bellatoribus emolimenta ciborū pro
 ferre, laicorū magis est quā sacerdotū. Et clare textus ostēdit,
 quod his Abrahā nō indigebat, quia omē spoliū obtinuerat.
 Ut quid igit Moisi opus fuit ad hoc conuiuiū cōminisci, Mel
 chisedeq

CONCLUSIO SECVNDA.

Melchisedeq fuisse sacerdotē dei altissimi. Est q̄q; & heri auditū, quū Christus sacerdos est scđm ordinē Melchisedeq, ostēdī oportere quid pariformiter obtulerint, & nihil aliter dari potest pro Melchisedeq oblatiōe, quā panis & uinū. Nihil inq; iuuat doctōrē dicere Melchisedeq esse figurā Christi, quia Abrahā & deo benedixit, hoc em̄ cōmune fuit oibus sacerdotibus ueteris testamēti, etiā & patriarchis. Hunc cōmunē intellectū in ecclesia habuere sancti & diuini doctores, sanctus martyr Cyprianus in iij. epist. ij. lib. S. Hieronymus ad Euaugrium, S. Ambrosius in iij. lib. de sacramētis, Augustinus in iij. lib. de doct. Christ. Enumerat quoq; Bercherus aliquot hebraeos Rabinos, qui & ipsi eius sunt opinionis. Iam nūc cognitioni cōmendo cuiq; auditoris, si doctōri soli cū suis adherentibus sit credendū in scripturarū intellectu, uel certe mihi q̄ scripturas intelligo, scđm opinionē & mentē diuinorū doctōrū spiritu sancto illustratorū. Ultra in Apostolorū actis doctōr refert quō habeat antiqua translatiō, ministrantib⁹ illis. Mirandū est quū sui in Christo fratres nostrā antiquā ecclesiā, & usitatā interpretatiōnē Bibliā non acceptēt, uociferantes in hebræo aliter haberi, aliter in græco &c. & iam doctōr eadē translatiōe utit̄ præsidiū loco. Dico hoc in textu uerbum istud p̄ oblatiōe interpretatū a uero docto & cōsummatissimo uirō Erasmo Roterodamo, quē dñs meus doctōr (ut par est) laudat & extollit, græci & latini sermonis uir expertissimus, qui in eodē libro sibi adiutor fuit & laudator, quare nunceum corrigere & increpare non deberet. Nec aduersor liturgiā etiā dici seruitutē, sicut per doctōrē est inductū, communis tñ usus sermonis græci liturgiā ponit promissæ sacrificiō, sicut S. Dionysius gerurgiā nominauit, ego scripturis cōmendo. Quia uero hoc uerbulū, melior, in, fortior, cōmutat, parū reputo, debilem em̄ sacerdotē esse oportet, qui in missa dñm deū eleuare non possit, sed & hoc scripturis cōmendo. Induxitq; Christū scđm deitatē & animā meliorē esse suo sa-

Erasmi encomium.

COLLATIO XXXVII.

ero corpore oblato. Respondeo haecenus me reperisse, eccle
 siamq; sic credidisse, qd' se Christus in cruce totus obtulerit,
 dixit em̄, animā meā pono pro ouib⁹ meis, Iohan. x. Et deita
 ti oblatus est, sed & hoc demitto scripturis cōmendans & do
 ctrinā Christianā. Post hæc oīa dñs meus doctor responde
 retentauit ad dicta Malac. i. & iij. cap. primo propōnens sibi
 nominari cōmune sacrificiū oīm Christianorū, quod & ego
 heri met confessus sum. Sed hoc per ministros ecclesie offeri
 q̄ sunt sacerdotes, quos p̄pheta Dauid nominat, filios Leui,
 procul dubio ea mente qd' speciale esse debeat sacerdotiū, &
 non solū cōmune ac spirituale, sicut & textus Exo. xix. osten
 dit cōmune sacerdotiū Iudeorū, & tñ nihilominus externū &
 speciale sacerdotiū est institutū Exo. xxviiij. Quū em̄ Daran
 Chore & Abiron, qui ad hoc cōsecrati non fuerāt, officii sa
 cerdotale sibi usurpassent a terra uiui deuorati sunt, Nu. xvi.
 Hoc clarū de oblatiōe missæ dictū conat' dñs meus doctor ab
 ducere cum uerbis Pauli ad Ro. xv. ubi primo mihi adparet
 textū ab eo male expositū. Quū em̄ Paulus dicit ut accepta sit
 oblatio gentiū &c. (si recte memini) interpretatus est, ut &
 gentes oblatio sint, contra cōditionē græci & latini sermonis
 pariformit' sonantē remitto me ad scripta. In hoc tñ mihi placet
 cer dñs doctor, quia tam misere textū nō dilacerat, sicut fecit
 Zwinglius in colloquio Thūricensi episcopi Constantiensis
 respondendo, qui uerba falsificauit, & contra prophetiæ na
 turam, dictū indicari noluit ad futurū tempus. Quod autē dñs
 meus doctor id solū conat' trahere ad spirituale sacrificiū, hoc
 illi non admitto, nisi hoc literis sacris probet, non ita tñ quod
 ipse negem in Christianitate spirituales & internas oblatiōes
 & sacrificia. Sed quod & esse oporteat externū sacrificiū, pro
 pheta equidē antiqui, quod in spiritu sancto ostendissent ex
 terna Iudæorū sacrificia cessare oportere, sicut Esa. i. & ultri.
 Amos v. Iohē. i. Psal. xxxix. habet. Sicut & diuinus Paulus in
 ducit Hebr. x. Hoc Malachias ultimus clarius ostendit, quō
 deo

CONCLUSIO SECUNDA.

deo in eis nulla sit cōplacentia, sed futurū ut mundū sacrificiū gentiū ad fidē Christianā uenientiū in omni loco offerat, hoc externū indicat sacrificiū scdm cōmunē intellectu, & sanctorum doctorū, quod autē doctor in hoc intellectu mihi aduersat, hoc ego dimitto. Relinquens hoc cognitioni & censuræ cuiuslibet Christiani lectoris, & gratiosis dominis meis laudandis dixeris, ut ex illis eliciant quod eis & suis subditis profuturum & utile duxerint. Quibus cōcludo cum petitione & monitione ad dñm meū doctorē Iohannē Oecolampadiū, quod in hoc articulo se non segreget a cōmuni catholica & Christiana ecclesia &c. sicut in primo articulo rogatū fuit.

D. OECOLAMPADIUS.

Christus in cœna non dicit offeratis, Epistola ad Hebræos clara est, cui non cōtradicit ecclesia. Ad Melchisedeq respōdeo quod opus fecerit misericordiæ, Abraham namq; mirabile bellum intulerat, paucis multos deuicit. Quare autē Christus Melchisedeq nomine, legat vj. cap. Heb. Ratiōe antiquæ trāslationis libēter in ea quietor, ubi cum græca ueritate cōcordat. Externū sacerdotiū cum sacrificio ceremoniali sicut Christus instituit, nō denegauī. Malachiā prophetā expono cū uerbis præcedētib⁹ & sequētib⁹. Cum his oia scripturis cōquædamus, & iudicio illorū quæ uerbū dei cognoscunt.

D. ECKIUS.

Epistolam ad Hebræos esse clarā hoc admitto, sed earū intellectus est falsus. Ad mirabilē uictoriam Abrahe concedo, sed eo magis credēdus est Melchisedeq obtulisse, deoq; gratias egisse, & hoc sacrificiū secundū temporis usum hodie non erat cōmestum, ubi diuus Paulus ad Heb. vj. exponit, quomodo Christus sit Melchisedeq, sed suæ oblationis non fecit memoriam, quia necesse non erat. Ego sacerdotiū recognosco, prout illud Christus instituit, & sancta ecclesia ferme mille & quingentis annis usa est. Apud intellectum circa Malachiā datum permansurus concludo ut prius.